

IRIZPEN ZK.: D17-027

EUSKO JAURLARITZAK KUDEATZEN DUEN “GIZARTE.EUS” APLIKAZIOAN DAUDEN DATUAK HAINBAT TOKI ENTITATERI LAGATZEARI BURUZKO IRIZPENA, HAI EK “BISCAYTIK MODULUAN” TXERTATZEKO

AURREKARIAK

LEHENENGOA: Eusko Jaurlaritzako Gizarte Zerbitzuen Zuzendaritzak irizpen bat eskatu dio Datuak Babesteko Euskal Bulegoari, goiburuan adierazitako gaiari buruz. Eskaera idazkiak honakoa adierazten du:

« (...) Enplegu eta Gizarte Politiketarako Sailak Oinarrizko Gizarte Zerbitzuen esku jarri du Gizarte.eus izeneko aplikazio informatikoa, bertan egiten duten lana errazago kudeatzeko.

Web aplikazio bat da eta bertako datuek GIZARTE izeneko fitxategia eratzen dute. Fitxategiaren deklarazioa eginda dago Datuak Babesteko Euskal Bulegoan, eta segurtasun neurri egokiak ditu.

Aplikazioaren erabilera esparrua dela eta, bereziki babestutako datuak ditu fitxategiak. Datu horien artetik, batzuk, gizarte laneko jardueren eta hortik eratortzen den gizarte diagnostikoaren ondorio dira, eta, beste batzuk, gizarte larrialdietarako laguntzen kudeaketarekin dute zer ikusia.

Testuinguru horren baitan, Sailak hiru eskabide jaso ditu Bizkaiko hiru toki erakundetatik (bi udal eta mankomunitate bat), eta eskatzen dute emateko Gizarte.eus aplikazioan dauden datu guztiak, BiscayTIK moduluan txertatzeko. BiscayTIK Fundazioak egindako aplikazio informatiko bat da BiscayTIK modulua. Fundazioa Bizkaiko Foru Aldundiaren menpe dago.

BiscayTIK Fundazioak hainbat zerbitzu eskaintzen dizkie Bizkaiko udalei, eta batzuk oinarrizko gizarte zerbitzuen eskumenei buruzko zerbitzuak dira. Hala ere, zalantza bat dugu tartean dauden erakundeen eskumenen gainean, ezen, batzuetan, udal zerbitzuetan atenditzen dituzten pertsonak handik foru zerbitzuetara bidaltzen baitituzte; baina, harreman profesionala hasten denean, ezin izaten da hori jakin. Gainera, pertsona asko eta askok nahikoa dute udal zerbitzuetan ematen dieten arreta. Hala ere, pertsona horiek eskatutakoa, onartzen bada, pertsonen datuak aplikatibo batean jasoko dira, eta foru organismo batek datu horiek eskuratu ahal izango ditu.

Gure zalantza are handiagoa da erabilitako teknologia dela eta. Aplikatibo hau eta Gizarte.eus desberdinak dira. Gizarte.eus web-aplikazio bat da. Baina beste aplikazio hau ez, eta egiten duena da egunero sortu fitxategiak, eta Bizkaiko Foru Aldundira bidali eta kontrara ere bai, hau da, edozein udalerritan erroldatuta egonda, aplikatiboa erabiltzen duten pertsonen gaineko

informazioa Bizkaiko Foru Aldundiaren sistematik BiscayTIKen sistemara pasatzen da zuzenean.

Uste dugu BiscayTIketik aldundira igarotzen diren fitxategiotan bakar bakarrik jasotzen direla foru zerbitzuak behar dituzten pertsonen datuak, baina ez dakigu espedienteak horrela bereizten dituzten ala ez.

Bizkaiko Foru Aldundiak eta BiscayTIK Fundazioak nahi dute datu transmisioa ahalik eta azkarren egitea. Hala ere, gure sailak ez du horren gaineko erabakirik hartuko, zuen erantzuna jaso arte.

Zentzu horretan komeni da gogoan izatea oinarrizko gizarte zerbitzuetan atenditutako pertsonen ez diela eragingo kontu honek, udalerrri eskatzaileak Gizarte.eus aplikatiboaren erabiltzaileak direlako, eta orain arte bezala lanean segitu ahal izango dutelako normaltasunez.

Kontsulta honen gaineko argibiderik edo zehetasunik behar izanez gero, zuen esanetara gaude erantzuteko prest».

BIGARRENA: Datu Pertsonaletarako Jabetza Publikoko Fitxategiei eta Datuak Babesteko Euskal Bulegoa sortzeari buruzko otsailaren 25eko 2/2004 Legearen 17.1 artikuluko n) letrak honako eginkizuna esleitzen dio Datuak Babesteko Euskal Bulegoari:

“Lege honetako 2.1 artikuluko herri-administrazioek, erakundeek eta korporazioek datu pertsonalen babesari buruz egiten dizkioten galderei erantzutea, eta lege honen aplikazioaren pean dauden datu pertsonalen tratamenduari buruz beste pertsona fisiko edo juridiko batzuek egiten dizkioten galderei erantzutea”.

HIRUGARRENA: 2017ko irailaren 12an laguntza eskatu genion Eusko Jaurlaritzako Gizarte Zerbitzuen Zuzendaritzari eta informazio gehiago bidaltzeko Agentziari, argitzeko ea BiscayTIK Fundazioaren eta Bizkaiko Foru Aldundiaren esku hartzea zenbaterainokoa den Gizarte Zerbitzuen Zuzendaritzari eskatutako informazioaren tratamenduan. Laguntza eskatu genion kontsulta ondo erantzuteko, baina, gaur arte ez dugu jaso laguntza eskabidearen erantzunik.

Beraz, araudia kontuan hartuta, Datuak Babesteko Euskal Bulegoari dagokio egin diguten galderari erantzuteko irizpena egitea.

KONTUAN HARTZEKOAK

I

Kontsultan egindako galderei datu pertsonalak babestearen esparruaren ikuspegitik erantzun aurretik, komeni da aipatzea zein den Euskal Autonomia Erkidegoan gizarte zerbitzuen arloa arautzen duen araudia, batez ere, ikusteko zer dioen kontsulta bidez eskatu duten informazioari buruz.

Kontsulta egin duen administrazioak dioenez, Enplegu eta Gizarte Politiketarako Sailak Oinarrizko Gizarte Zerbitzuen esku jarri du Gizarte.eus izeneko aplikazio informatikoa (lehen Gizarte.net zena), sailean egiten duten lana errazago kudeatzeko.

Horrekin lotuta, Gizarte Zerbitzuei buruzko abenduaren 5eko 12/2008 Legearen 20. artikulua xedatzen du nola arautzen diren euskal administrazio publikoek ezarri behar dituzten tresna tekniko komunak, homogeneousotasuna bermatzeko gizarte zerbitzuen esku-hartze irizpideetan:

“20. artikulua. – Baliabide tekniko komunak.

1. – Gizarte-zerbitzuek esku hartu behar duten jakiteko irizpideetan homogeneousotasuna bermatzearren, euskal herri-administrazioek baloraziorako eta diagnostikorako tresna komunak erabiliko dituzte.

2. – Horrexegatik beragatik, oinarrizko gizarte-zerbitzu guztiek bete beharko dute gizarte-fitxarako eredia eta aplikatu beharko dute arreta pertsonalizatuko planaren eredia. Bigarren mailako arretako gizarte-zerbitzuek ere aplikatu beharko dute plan hori. – Eredue horiek diseinatzerakoan, beren erabilera- eta ustiapen-ezaugarriek arintasun handiagoa bermatuko dute tramitazioan eta kudeaketan.

3. – Baliabide komun horiek Eusko Jaurlaritzak arautuko ditu, erregelamendu bidez, eta gainerako euskal herri-administrazioekin koordinaturik, nola foru-administrazioekin hala udal-administrazioekin.

Bai baliabide horiek diseinatzeko bai datuak biltzeko orduan, eta baita datu horiek erabiltzeko eta ustiatzeko orduan ere, datu pertsonalak babesteko indarrean dauden arauak bete beharko dira (...).”

12/2008 Legean xedatutakoa garatzen duen Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemaren gizarte-fitxaren eredia eta gizarte-diagnostikoaren tresna onartzen dituen maiatzaren 28ko 353/2013 Dekretuak honakoa jaso zuen 4. artikuluan: *“Eusko Jaurlaritzak, gizarte-gaietan eskumena duen sailaren bidez, udal eta foru euskal administrazio publikoen esku ezarriko du Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemaren Fitxa Soziala eta gizarte-diagnostikoa egiteko informatikako aplikagarri komuna, Gizarte.net atariaren bidez, alegia”, eta “Informatikako tresnak bermatuko du euskal administrazio publikoen arteko elkarreragingarritasuna eta interkonexioa, eta dekretu hau indarrean jartzen denetik izango da erabilgarri”.*

Era berean, 353/2013 Dekretuaren 1. artikulua xedatzen duenez, *“Fitxa Soziala eta gizarte-diagnostikoa esku-hartzeko oinarrizko prozeduraren barnean landuko dira, eta hauek dira eginkizunak: gizarte-zerbitzuen pertsona erabiltzaileari harrera egitea, bere egoera balioestea, gizarte-diagnostikoa, arreta pertsonalizaturako plana, esku-hartzearen jarraipena eta ebaluazioa”, eta “gizarte-diagnostikoa euskal administrazio publikoen tresna tekniko komunak dira, eta gizarte-zerbitzuen esku-hartzeko irizpideen homogeneousotasuna bermatzea dute helburu”.*

Oinarrizko gizarte zerbitzuen zeregina da betetzea Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemaren Fitxa Soziala, eta, horretarako, dekretuan ezarritako ereduaren arabera beteko dute, eta Eusko Jaurlaritzari helaraziko diote ustiatu ditzan eta estatistika-tratamendua egin dezan. Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemaren Fitxa Soziala betetzearekin hasten da esku-hartzeko oinarrizko prozedura Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemaren, betiere, pertsona profesionalak, beren egitekoak betez, jarraipena eskatzen duen esku-hartze baten beharra antzematen badute. Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemaren Fitxa Soziala *“indarrean egongo da lehen edo bigarren mailako arretako edo erantzukizun autonomikoko gizarte-*

zerbitzuen esku-hartzeak dirauen aldi osoan”. Edozein eskumen-esparrutako pertsona profesionalen azken esku-hartzetik bi urte igarota, pertsona erabiltzaileak oraino gizarte-zerbitzuen arreta eskatzen badu, Fitxa Sozial berria egingo zaio. Datu Pertsonalak Babesteari buruzko abenduaren 13ko 15/1999 Lege Organikoan xedatutakoari atxikiko zaizkie Oinarrizko Gizarte Zerbitzuak datuak biltzeko, erabiltzeko eta ustiatzeko (353/2013 Dekretuaren 2. artikulua).

Gizarte-diagnostikoa da *“Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemaren arreta eskatzen duten pertsonen gizarte-beharrizanen deskripzio eta balioespen profesionala, esku-hartze egokia zein den zehazteko balio duena. Diagnostikoa egingo da, baldin eta gizarte-langileak, hastapeneko balioespena egin ondoren, jarraipena eskatzen duen esku-hartzea abian jartzea beharrezko iritziz gero”, eta “pertsona erabiltzailearen ase gabeko gizarte-beharrizanak erakutsiko ditu, baita gabezia horren maila ere. Diagnostikoaren emaitzari esker zehaztuko da zein mailatakoa izan behar duen hautemandako beharrizanak betetzeko esku-hartzeak, eta zer zerbitzu eta prestazio eskainiko dituzten udalak, foru aldundiak edo autonomia erkidegoak, hautemandako beharrizanei egoki erantzuteko. Gizarte-diagnostikoa, tresna legez, II. eranskinean jasotzen da: adierazleen zerrenda bat da –alderdika ordenatuak eta bizi-espazioka multzokatuak–, zeinek ahalbidetzen baitu Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemari artatu daitekeen edozein kasuren ezaugarriak biltzea, eta pertsona erabiltzearen gizarte-egoera zein den ondorioztatzea” (353/2013 Dekretuaren 3. artikulua).*

Garai hartako Justizia, Lan eta Gizarte Segurantzaren Saileko Zerbitzu zuzendariaren 2005eko uztailaren 29ko Ebazpenaren bidez onartu zen Gizarte.net aplikazioa (egungo Gizarte.eus), eta zioen azalpenean dio aplikazioan *“korporazio-aplikazio informatikoak daudela, besteak beste, oinarrizko errenta, gizarte larrialdietarako laguntzak eta Auzolan bezalako programen on-line kudeaketa osoa egiteko eta gizarte diagnosiak, eskuarte proiektuak eta gizarteratze hitzarmenak egiteko”*. Era berean honakoa dio: *“Gizarte.net-eko tresnak erabiliz, datu-banku bat sortzen da, honako erabilerak eskaintzen dituenak: administrazioen arteko trukea, programen betearazpenaren eta aplikazioaren kontrola eta datuen estatistika-erabilera, programa eta prestazioak planifikatu eta ebaluatzeko. Ebazpen honetan aipatzen den aplikazio telematiko, informatiko eta elektronikoen bidez, tresna multzo bat jarri nahi da gai horretan diharduten administrazioen esku, on-line kudeaketa-zerbitzuetan oinarritutako administrazio-jardueren bitartez haien kudeaketa-eskumenak gauzatzen laguntzeko”*.

Kontsultak dioenez, Eusko Jaurlaritzako Gizarte Zerbitzuen Zuzendaritza GIZARTE izeneko fitxategiaren arduraduna da, Fitxategiaren helburua eta erabilerak dira gizarte zerbitzuen prestazioak eta zerbitzuak kudeatzea, eta ukitutako pertsonak edo kolektiboak dira gizarte laguntza jasotzen duten herritarrak eta harekin harremana duten hirugarrenak, bai eta zerbitzuen kudeaketan parte hartzen duten profesionalak ere. Fitxategia Datuak Babesteko Euskal Bulegoan inskribatuta dago.

Gizarte Zerbitzuei buruzko abenduaren 5eko 12/2008 Legearekin bat, oinarrizko gizarte-zerbitzua arreta-unitate bat da, polibalentea eta diziplina askotarikoa, udalen gizarte-zerbitzuen barruan dago eta herritarrek Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemara iristeko duten lehen sarbidea da. Eta gizarte zerbitzuetara jotzen dutenen gaineko informazioa bilduko dute gizarte zerbitzuek, eta, horretarako, bete beharko dute gizarte-fitxarako eredia eta aplikatu beharko dute arreta pertsonalizatuko planaren eredia (20. artikulua). Era berean,

Euskal Autonomia Erkidegoko udal guztiek izan behar dute, dela bakoitzak bere kasa edo dela beste udal batzuekin elkar hartuta, oinarrizko gizarte-zerbitzu bat (29.3 artikulua).

Azkenik, azpimarratu nahi dugu 12/2008 Legearen 79. artikulua arautzen duela Gizarte Zerbitzuei buruzko Informazioko Euskal Sistema, eta Eusko Jaurlaritzak, gizarte zerbitzuen arloan eskumena duen sailaren bitartez, foru-aldundiekiko, udalekiko eta erakunde pribatuekiko koordinaziorako duen eskumena erabiliz, bermatuko du Gizarte Zerbitzuei buruzko Informazioko Euskal Sistema taxutzea, abiaraztea eta zaintzea, *“datuen iraulketa etengabekorako beharrezko diren sare eta gailu informatiko eta telematikoen egituratzearen bidez”*. Horretarako, *“aurreko paragrafoan aurreikusitakoa beteaz, foru-aldundiek eta udalek, bai eta erakunde pribatuek ere, Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemaren integratutako zerbitzu eta prestazioen mailen segimendua eskaintzeko informazio gaurkotua eta beharrezko datuak igorriko dizkiote Eusko Jaurlaritzan gizarte-zerbitzuen arloko eskumena duen sailari, Prestazio eta Zerbitzuen Karteran aurreikusitakoari erantzunez; hartara, orobat zaindu ahal izango du zerbitzu eta prestazio horiek zenbateraino egokitzen zaizkien Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemaren antolamendu orokorrak gizarte-zerbitzuen plangintzaren eta programazioaren inguruan ezartzen dituen eskakizunetara. Horretarako, Eusko Jaurlaritzak gizarte-zerbitzuen horniketari buruzko dokumentuak, datuak eta txostenak, bidezko geratzen direnak, eskuratu ahal izango ditu. Informazio hori bildu, baliatu eta erabiltzeko orduan, datu pertsonalak babestearen arloko araudiak aurreikusitakoari jarraituko zaio. Gainera, artikulua horrek dioenez, era horretako informazioa bildu, ustiatu eta erabiltzeko datu pertsonalak babesteari buruz indarrean dagoen araudia bete beharko da”*.

II

Datu babesaren ikuspuntutik begiratuta, aztertuko dugu ea ondo ezkontzen diren administrazio kontsulta-egilearen asmoa eta Datu Pertsonalak Babesteari buruzko abenduaren 13ko 15/1999 Lege Organikoaren (aurrerantzean DBLO) oinarrizko kontzeptuak eta printzipioa.

Hasteko, argi utzi behar da “Gizarte.eus” aplikazio informatikoa ez bada ere datu pertsonalen fitxategia, bada Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemaren erabiltzaileen datu pertsonalak biltzeko tresna bat. Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemaren eskumenak dituzten administrazio publikoek bildutako datuak GIZARTE fitxategian daude, eta horien arduraduna da kontsulta egin duen administrazioa, hain zuzen ere.

Era berean, gizarte zerbitzuen esparruan eskumenak dituzten gainontzeko administrazio publikoak ere esparru material horretan haien eginkizunak egikaritzeko sortutako fitxategien arduradunak izango dira.

Kontsultan adierazitako informazioa baino ez dugunez, ematen du erakundeek (bi udalerrik eta mankomunitatea bat) eskatu dutela emateko haien GIZARTE.EUS aplikazioan sartu dituzten datuak. Hala bada, hori ez da datuak lagatzea, eta datuak babesteko araudiaren ikuspegitik ez dago eragozpenik administrazio eskatzaileek jaso dezaten, bide telematikoen bidez, haien ardurapeko erabiltzaileen gaineko informazioa.

Baina, kontsultak planteatzen duena bada administrazio eskatzaileek eskuratu behar duela, batetik, administrazio eskatzaileek, gizarte zerbitzuen arloan dituzten ahalak egikaritzean, bildu eta tratatu duten erabiltzaileei buruzko informazioa; eta bestetik, gizarte

zerbitzuetako erabiltzaileen gaineko aplikatiboak duen gainontzeko informazio pertsonala ere bai; orduan bai esan dezakegu datuak lagatzeaz ari direla; eta hori egin ahal izateko, badago arau orokor bat bete beharrekoa: edo interesdunen adostasuna edo lege babesa (DBLOren 6. eta 11. artikulua).

Horrekin lotuta, DBLOren 21. artikulua eta DBLO garatzen duen Erregelamenduaren 10.3 artikulua diote zilegi dela administrazio publiko batek beste bati datu pertsonalak komunikatzea, baldin eta egiaztatzen bada komunikatu nahi den informazio pertsonala funtsezkoa dela administrazio eskatzaileak bere eskumenak egikaritzeko.

Era berean, kontsultan adierazi dute toki erakundeek administrazio kontsulta-egileari eskatu dizkieten datuak BiscayTIK moduluan txertatuko dituztela. Aplikazio hori BiscayTIK Fundazioak garatutako aplikazio informatiko bat da. Kontsultak dioenez, BiscayTIK Fundazioak hainbat zerbitzu eskaintzen dizkie Bizkaiko udalei, eta batzuk oinarrizko gizarte zerbitzuen eskumenei buruzko zerbitzuak dira.

Eman diguten informazioaren arabera, BiscayTIK Fundazioaren zeregina tratamenduaren arduradunarena dela esan daiteke, baldin eta DBLOren 12. artikulua eskatutako betekizunak betetzen baditu.

Edozelan ere, BiscayTIK Fundazioa tratamendu-eragilea bada, ezin izango die komunikatu hirugarrenei enkargu bidez eskuratu duen datu pertsonalik.

Azkenik, gogora ekarri behar dugu 2018ko maiatzaren 25etik aurrera nahitaez ezarri beharko dela 2016ko apirilaren 27ko Datuak Babesteko Erregelamendu Orokorra, eta Erregelamendu Orokorrak betekizun gehiago ezarri dizkiola tratamendu-eragileari datuak tratatzeko (28. artikulua).

Vitoria-Gasteiz, 2017ko azaroaren 16a